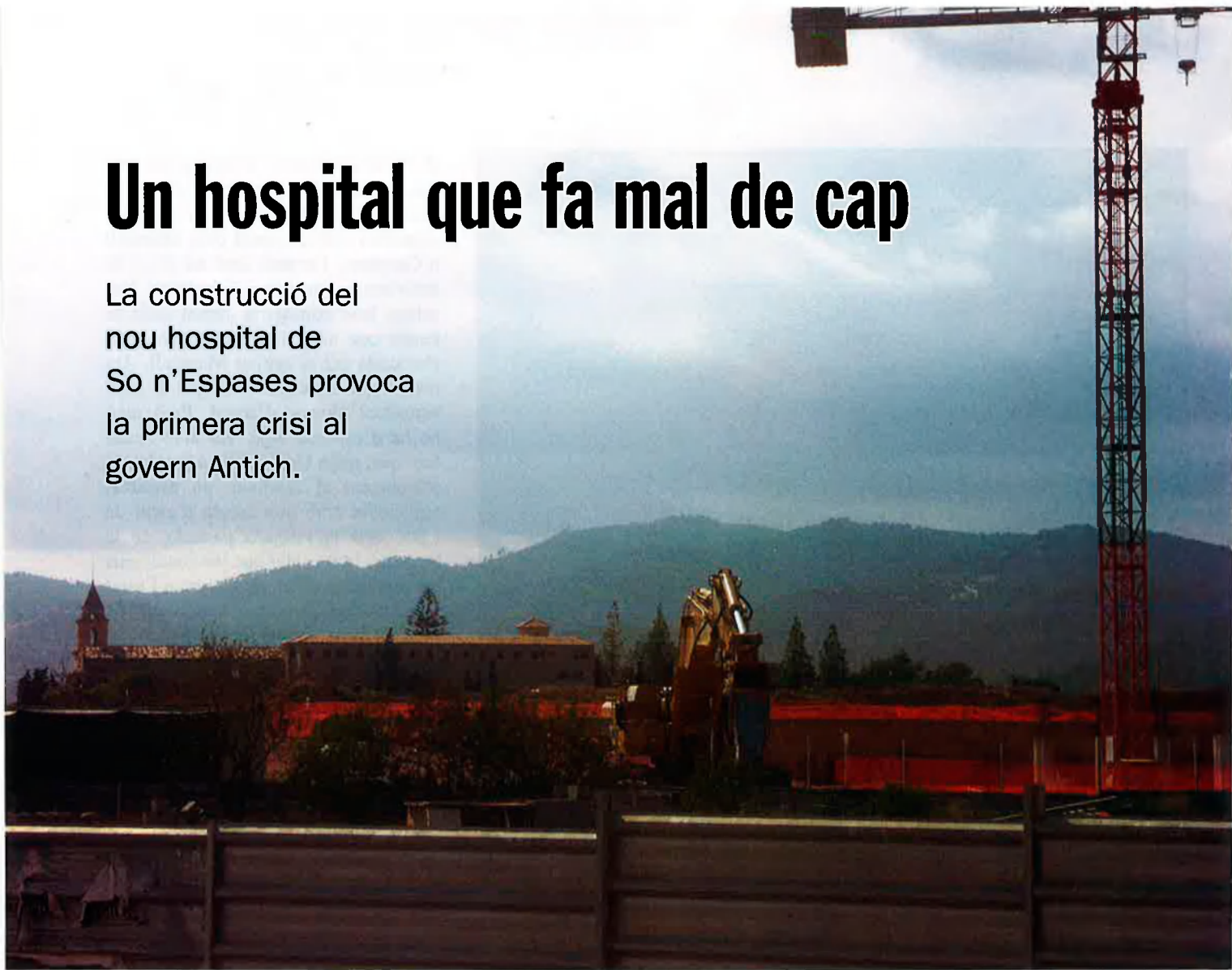

Un hospital que fa mal de cap

La construcció del nou hospital de So n'Espases provoca la primera crisi al govern Antich.

A primer terme, les obres de l'hospital I, al fons, el monestir de la Real

El govern de Francesc Antich avalua la possibilitat de canviar l'emplaçament del nou hospital de referència de les Balears, que es construeix en una finca anomenada So n'Espases, després de setmanes de llançar la idea que no hi havia cap més remei que prosseguir la construcció al mateix lloc on es va començar. És la mostra més feient de la crisi soterrada que es viu a l'executiu. Oficialment, no hi ha res decidit i, per tant, no es pot parlar amb propietat de crisi. Tanmateix, a la pràctica des del mes d'agost és el tema estrella de la política illenca. Fins i tot el govern ha hagut de veure una concentració crítica —el dia 14— davant la seu de la Presidència, a la qual se sentiren crits de “traïdors”. A més, el Bloc se n'ha desmarcat i hi ha hagut divergències dins el PSIB-PSOE i tot. La història comença fa quatre anys.

So n'Espases. L'any 2003 hi havia un acord de tots els grups parlamentaris balears perquè el nou hospital de referència illenc es construís allà mateix on hi ha l'hospital actual, Son Dureta, dins del nucli urbà de Palma. No obstant això, el govern format després de les eleccions d'aquell any, presidit per Jaume Matas, amb majoria absoluta del PP, decidí unilateralment de canviar-ne l'emplaçament. En lloc de la reforma de Son Dureta —que, de fet, volia dir fer un nou hospital—, decidí de traslladar el projecte, completament diferent, a un altre indret, una finca situada a la rodalia de Palma, al nord, on la ciutat començava a estendre's urbanísticament. Just devora el monestir medieval de Sant Bernat, o de la Real (pel nom de la zona: el Secar de la Real). Es tractava d'un terreny que prenia nom de l'antiga possessió: So n'Espases. Tot d'una l'oposició parlamentària (PSOE, PSM

i EU-Verds) s'oposà al canvi. Aviat s'hi afegiren veus crítiques dels veïns de la zona, del monjos del monestir i de totes les associacions que vetllen per la conservació del patrimoni històric i ambiental. Els arguments contraris eren diversos: per una banda, sospitaven que la nova situació de l'hospital anava lligada a interessos de desenvolupament urbanístic a la zona; per una altra, afectava negativament l'entorn del conjunt patrimonial i històric que forma el monestir (on residí Ramon Llull); i, a més, al terreny que hauria d'ocupar l'hospital s'hi podien trobar importants restes arqueològiques.

El govern de Matas, però, no feu cas de cap crítica i portà endavant el projecte. L'estiu següent, durant les festes de Sant Bernat, patró de la barriada, la tradicional romeria ciutadana es convertí en un aldarull públic. Com que les autoritats muni-

cipals de Palma –majoria absoluta del PP–, amb la batllessa Catalina Cirer al capdavant, s’hi desplaçaren, els crítics –organitzats en la plataforma *Salvem la Real*– ho aprofitaren per manifestar-li el profund malestar per haver acceptat els desigs del govern i per haver anunciat els canvis urbanístics requerits per a fer l’hospital a la zona. Hi hagué crits, renou, insults, intervenció de la policia... Des d’aleshores, cada any la romeria esdevingué el moment més calent de les mobilitzacions contra l’hospital de So n’Espases. Mentrestant, PSOE i sobretot PSM i EU-Verds feren del moviment crític i del crit “*Salvem la Real*” un símbol de tota l’oposició al PP i a Jaume Matas.

A principi d’enguany, el govern Matas adjudicà les obres. Tampoc aquesta passa no fou pas exempta de polèmica. Perquè una de les empreses perdedores va presentar un recurs als tribunals contra l’adjudicació. Tanmateix, les obres començaren a la passada primavera amb una marxa frenètica. Durant la campanya electoral l’esquerra utilitzà profusament el símbol de So n’Espases com a reclam. Si es formava un govern progressista, asseguraven, s’aturarien les obres i se cercaria un nou emplaçament.

El nou govern. El nou govern es formà el mes de juliol, gràcies al pacte entre UM, PSOE i Bloc. Tothom estava cert que compliria la paraula donada. Però, de sobte, durant les vacances de l’agost, alguns mitjans començaren a filtrar informacions segons les quals l’executiu intentava negociar, amb les moviments socials crítics, de continuar les obres a So n’Espases. Les filtracions sovintejaren les setmanes següents. Oficialment, però, el govern continuava dient que no hi havia res decidit. Fins que entrà en dansa el Bloc, que assegurava que incomplir la paraula seria “molt greu”. Era la primera setmana de setembre. Tot s’accelerà. Diversos membres del govern, del PSOE, deien que la cosa principal era disposar d’un hospital i que l’opció de reformar el vell, Son Dureta, no era factible perquè es torbarien molts anys a tenir el nou. A poc a poc anà arrelant la idea –impulsada per les filtracions interessades des

dels departaments socialistes del govern– que no hi hauria cap més remei que prosseguir les obres. La tensió política, tanmateix, anà creixent.

El dia 14 es féu la concentració esmentada, davant del Consolat de la Mar –seu de presidència del Govern–, i la setmana següent hi hagué reunions entre els partits del pacte de centre-esquerra. No hi hagué acord entre Bloc i PSOE. La coalició (formada per PSM, EU, Verds i ERC) continuava oposant-se amb vehemència a So n’Espases. UM li donava suport. Però dimarts de la setmana passada s’obrí un nou front. En el si del PSOE mateix. Es reuní la comissió executiva del partit socialista –el dimarts dia 18– i tampoc no hi hagué unanimitat: un sector, encapçalat per la presidenta del Consell de Mallorca, Francina Armengol, s’oposà a donar via lliure a la continuació de les obres. Arribaren a un pacte de mínims. El govern estudiaria si hi havia cap alternativa viable. Dijous se sabé que aquesta alternativa podria ser una altra zona, coneguda per So n’Hug, que presentava unes característiques que permetien d’instal·lar-hi el futur hospital.

Ara com ara no se’n sap quin serà el desenllaç. Les postures semblen fortes. Fins i tot la consellera d’Afers Socials, Josefina Santiago, del Bloc (EU), amenaçà de dimitir si les obres continuaven a So n’Espases. Tot el Bloc sembla disposat a presentar-hi batalla. Igual com els moviments socials crítics. I el temps passa i el termini s’esgota. Perquè el govern anuncià una decisió definitiva la primera setmana d’octubre. El consell de govern de dia 5 haurà de dir a on es construeix el nou hospital de referència. Si fos a So n’Hug tothom –menys el PP– ho acceptaria, però aleshores els interrogants serien: quines indemnitzacions s’haurien de pagar a l’empresa que construeix a So n’Espases? Significaria que el procés s’allargaria molts més anys?... Si, per contra, es decideix continuar les obres és segur que el govern podria arribar al 2011 –any d’eleccions autonòmiques– amb l’hospital acabat, però a quin preu polític? I, sobretot, hi hauria vertadera crisi en el govern entre el PSOE i el Bloc?...

Miquel Payeras

Recollida de signatures de la plataforma *Salvem la Real* a la diada de l’Obra Cultural Balear de l’any 2005.